

Škoda vseh četrtih in
polnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na celotno leto 32 dni,
na leto 16 dni, četrt leta
na leto Jugoslavije
na. Naročnina se pošlje
upravnitvo „Sloven-
ski Gospodar“ v Ma-
ribor, Koroška cesta 5.
se dopolnjuje do od-
pisa. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon internan 4113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Polnina plačana v gotovini.

Izdajalstvo je v Mariboru
Koroška cesta 5. Ra-
pisi se ne vračajo. Upravi-
ništvo sprejema naročila
inšerale in reklamacije.

Cene inšeratom po dogo-
voru. Za večkratne ogla-
se primeren popust. Napa-
reklamacije so polnino
proste.

Čekovni račun polnino
ureda Ljubljana št. 19.422.
Telefon internan 4113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

52 številka.

MARIBOR, dne 24. decembra 1924.

58. letnik.

Bogu slava, ljudstvu mir!

»Slava Bogu na višavah, mir ljudem na zemlji!« Bo-
žični pozdrav je to, najprej izrečen od nebeskih angelov v
Sveti noči nad betlehemijskimi jaslami. Od takrat je bil
ponovljen nešteto krat. Ni ga pozdrava, ki bi bil izgovorjen
med človeštvom tolikokrat, kolikokrat so bile govorjene
te besede.

Nebeški pozdrav je to, sporočen od Boga človeštvu o
prilici rojstva Zveličarja celega sveta in vsega človeštva.
V njem je izražen pomen betlehemske skrivnosti. Namen
prihoda Sinu božjega na svet je bil osloboditev ljudi iz-
pod jarma greha in hudobije in vzpostavitev božjega kra-
ljestva na zemlji, kjer bi se naj dajala Bogu čast in med
ljudmi kraljeval mir.

Božični pozdrav je hkrati z božje priprostitimi in glo-
boko jednatimi besedami izražen program kraljestva bo-
žjega na zemlji, v katero so poklicani vsi narodi. Za naš
narod so te besede vedno pomenjale življenski program.

Slovensko ljudstvo se je vedno trudilo, da uravna
svoje življenje po smernicah, ki jih po Zveličarjevem na-
vodilu določuje katoliška Cerkev. Dajati vselej in povsodi
Bogu čast, je naše ljudstvo smatralo ter z malimi izjemami
še vedno smatralo kot najglavnejšo svojo nalogo. Iz tega
razmerja do Boga sledi in na njem temelji ono pravilno
razmerje do sebe in do drugih, ki ga božični angelski po-
zdrav označuje kot mir ljudem, ki so dobre volje.

Ta svoj življenski program hoče naš narod udeležiti
tudi v sedanjih naših državah. Zato je njegova zahteva: kato-
liški veri in Cerkvi svoboda za razvoj in udejstvovanje
vseh njenih sil! Katoliški Cerkvi vse njene pravice za
vzgojo naroda in zlasti mladine!

Na stolčku ministra prosvete sedaj sedi mož, ki mrzi
vse to, kar vsebuje katoliški program. Svetozar Pribečević
je zagrozen protivnik udejstvovanju katoliške ideje. Zato
bi rad iz šol izločil katoliško duhovništvo ter na vse po-
krajine raztegnil načela srbskega šolskega zakona, ki ne
pozna in ne prizna delovanja duhovnika v šoli. Prepoved
Marijinih družb med dijaštvom ter katoliške telovadne or-
ganizacije med učenci je izšla iz njegove velike mrznje
napram vsemu, kar diha katoliškega duha. Pribečević
pomagači, dr. Zerjav in njegova demokratska kompanija
v Sloveniji, bi radi to začrnilo pred očmi naroda kot kle-
nikalizem, naše ljudstvo pa dobro ve, da je to pravi in pri-
stni katolicizem, da tukaj gre za katoliška načela in pravice
katoliške Cerkve.

Ker pravi nositelji uprave v naši državi nočejo dati
Bogu, kar je božjega, in Cerkvi, kar je cerkvenega, ni
čudno, da so se odtujili tudi drugi točki božičnega pro-
grama: miru med ljudmi. Ne sejejo miru med državljani,
marveč širijo razdor, prepir in sovraštvo. Ni ga večjega
nasprotja proti božičnemu miru, kakor so razmere neslo-

ge, razdora in prepira med člani naše države. Pri tem je
najbolj žalostno to, da sedanji vladodržci hočejo razdor
in nemir, ker zanikajo načelo in zahteve sporazuma. Na-
rode tirajo v prepir in svajo, državo pa v nesrečo.

Naše ljudstvo hoče mir, do katerega ima pravico kot
do božjega izročila. Zato odklanja vse kalilce miru, vse
gazitelje prava in poštenosti, vse nasilnike in pokvarjence.
Stoječ na stališču, da mora tudi naša država dati Bogu,
kar je božjega, in Cerkvi, kar njej pripada, zahteva naš
narod, da morajo krmljarji naše države voditi ladjo države
v vode sporazuma, sloge in miru. Bog nad nami, pravica
med nami, in prišel bo tisti mir, ki je potreba in največje
dobro za poedince, za narod in za državo.

Glasuje se za ideje.

Nastas Petrovič, bivši minister notranjih zadev, je dol-
go časa bival v Južni Srbiji in Macedoniji ter tamkaj pri-
pravljal tla za skupen nastop vseh strank in vseh ljudi, ki
so protivniki sedanje nasilniške in protiljudske vlade. Nje-
gova namera se mu je celotno posrečila. Vse, kar je na-
sprotno nasilju in korupciji, vse, kar je za red in poštenost
v naši državi in njeni upravi, vse, kar je za sporazum kot
edino sredstvo za ureditev notranjih razmer v državi, vse
se je zbralo okoli njega in drugih voditeljev, ki so z njim
istega mišljenja. Ko se je sredi decembra vrnil v Beograd,
je izjavil, da bodo ljudje tam doli složno glasovali za pred-
ložene kandidatne liste ter se ne bodo niti ozirali na ose-
be kandidatov, ker glasujejo za ideje, za načela.

Spričevalo, ki ga je s tem dal Nastas Petrovič prebi-
valcem Južne Srbije in Macedonije, je za te ljudi nad vse
častno. To spričevalo izkazuje visoko stopnjo politične
uvedenosti in izobraženosti prebivalstva v teh pokrajinah,
ki se navadno smatrajo za zapuščene in zaostale. Ako ti
ljudje, ki po večini ne znajo ne brati in ne pisati, vendar
dobro znajo, za kaj gre pri teh volitvah, ali Slovenci tega
ne bi znali?!

Naše ljudstvo dobro ve, da gre pri teh volitvah za
borbo idej in načel. Postran je stvar, kdo zastopa ta
načela, katera stranka je nositeljica teh idej in kateri vo-
ditelji vodijo politično bitko. Prvo in poglavitno so ideje,
načela.

Pri sedanjih volitvah se vodi borba za idejo avtonom-
ne Slovenije, za politično samostojnost in samovlast slo-
venskega ljudstva. Gre torej za obstoj, razvoj in napredek
slovenskega naroda v tej državi. Komur je do tega, da
pride slovenski narod v tej državi do tiste veljave, ki mu
gre kot narodu s tisočletno zgodovino, z narodno kulturo
in najvišjo ljudsko izobrazbo, ki jo sploh ima kak narod
v tej državi, komur je do tega, da slovenskemu narodu
pripade enakopravnost ne samo na papirju, ampak v istin-

skem državnem življenju, komur je do tega, da postane
slovensko ljudstvo gospodar svoje usode in zato gospo-
dar na lastni zemlji, ta bo 8. februarja tem idejam poklo-
nil svojo volilno kroglico ter jo naklonil Slovenski ljudski
stranki.

To je stranka slovenskega ljudstva, njegova zvesta
zaščitnica, požrtvovalna prijateljica in odločna boriteljica
za njegova prava. Kot stranka slovenskega ljudstva spre-
jema v svoje okrilje vse, kar je rodila slovenska mati, vse
kar misli in čuti slovensko, vse, kar ljubi naš slovenski rod
in naš slovenski dom. Pred njenimi očmi so vsi stanov
slovenskega ljudstva enakopravni in ona se z materinsko
ljubeznijo briga in bori za pravice vseh. Slovenija in nje-
no ljudstvo ima v njej najboljšo in najvernejšo zatočišče.

In ravno za Slovenijo in za slovensko ljudstvo gre
borba pri volitvah. Ako ideja avtonomne Slovenije, načelo
samovlasti slovenskega ljudstva pri teh volitvah ne bi
zmagala, in to še sijajneje, kakor leta 1923, ako bi in
ideje le nekoliko nazadovale, bi centralizem dvignil zma-
goslavni krik, ki bi bil smrtonosen za slovenski narod.
Kdor je torej Slovenec, bo šel z nami ter glasoval za na-
še ideje.

Ova izgleda!

Meseca julija tega leta je sklenila Pašič-Pribečevićeva
vlada, naj dobi vsak minister, kateri gre izve-
države po kakšnih opravkih, poleg svoje ministrske pla-
če še dnevno doklado 5000 — reci pet tisoč — dinarjev.
Ta sklep se je moral predložiti po zakonu o državnem
računovodstvu članom glavne kontrole. Po prizade-
vanju naših poslancev imamo tamkaj tudi poštenjaka
Slovenca, in pristaše pokojnega Protiča. Ti so sklenili,
da sklepa Pašič-Pribečevićeve vlade ne odobrijo. Povrh
je čez nekaj dni ta vlada odstopila. Tako so namerava-
ne ogromne dnevnice izostale in Pašič-Pribečević
vladi se je v tem oziru onemogočilo ropanje državne
blagajne do sedaj.

Ali je sedanja nova volilna vlada Pašič-Pribečević-
Zerjav obnovila sklep, tega ne vemo, gotovo pa vemo,
da so se vsi člani Davidovič-Koroščeve vlade silno
čudili nad toliko drznostjo in brezvestnostjo ter so tak
sklep soglasno obsojali.

Drugi slučaj.

Naša država ima osemnajst ministrstev. Mnoga
izmed njih so nepotrebna in bi se dala prav lepo in
brez škode združiti in prihranilo bi se veliko. Tako je
Davidovič-Koroščeva vlada tudi storila. V njej je bilo
samo 14 — štirinajst ministrov in ti so prav lepo in po-
šteno začeli delati in opravljati svoje posle ter urejati
državo. In nikjer se ni čulo, da onih 4 manjka.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

37
Napeto so vsi slediti ininemu pripovedovanju in ko
je končala, ji je poveljnik križarke odkritosrečno časti-
tal k srečni rešitvi.

Živahen pogovor se je razpletel o plemenitem ne-
znancu, o črnici in njihovi naselbini in o usodi Arnota.

Poročnik Carpenter je kar gorel za nov rešilni po-
hod nad črnice. Zaklinjal se je, da za vsako ceno hoče
najti prijatelja — ali pa ga krvavo maščevati. Popra-
ševal je Ino o legi naselbine, o številu koč in prebival-
cev in o drugih okoliščinah, ki bi mu utegnile koristiti
pri napadu na črnice. Ine ni vedela mnogo, po noči je
prišla v vas in po noči jo je zapustila. Le toliko je zna-
la povedati, da je naselbina precej velika, da je črnicev
gotovo par stotin, moških, ženskih in otrok, in da je
dan hoda od morja pa do vasi.

Poveljnik križarke je določil, da bo Carpenter, oseb-
ni prijatelj Arnotov, vodil pohod nad črnice, dogovo-
rili so se še o vseh podrobnostih ter se ločili pozno v
noči. Clayton se je ponujal, da pojde tudi topot seboj,
pa odsvetovali so mu. Hudi boji so jih čakali, pot je
bila dolga in nevarna in Carpenter ni hotel prevzeti
odgovornosti za njegovo življenje, tem manj, ker je
bil doma potreben za varuha in svetovalca. Le nerad
se je vdal.

Ko so se drugo jutro prebudili, je že stal pri vratih
ladijski častnik z dvema pomorščakoma. Prinesel je
pozdrave od poročnika Carpenterja, ki da je odšel ob
prvi zori v džunglo s štiridesetimi ljudmi, dobro ob-
orožen in preskrbljen z vsem potrebnim za več dni. Pri-

nesel pa je tudi dober zajutrak seboj za sestradne iz-
gnance.

Tekom predpoldneva je prišel na obisk poveljnik
križarke, povabil profesorja Porterja in njegove ljudi na
obed na križarko ter pridjal še eno povabilo. Dejal je
namreč, da bi bilo najbolje, če bi se vsa družba pre-
selila na ladjo.

Dolgo da itak več ne bodo ostali na zapuščenem
obrezju, je pravil, ker nima pomena. Križarka se mora
vrniti na Francosko in koj ko se vrne Carpenter, bodo
odpluli.

»Mislim«, je končal, »da izpolnim srčno željo vam
vsem, ako kolikormogoče pospešim odhod. Dovolj ste
pretrpeli! Domov se vam mudi. Jutri računam da se
vrne Carpenter — in pojutrišnjem bomo odpotovali.«

Vsi so bili zadovoljni.

Ine pa je porabila ugoden trenutek, ko je mogla sa-
ma govoriti s kapitanom.

»Utegne biti«, je pravila, »da pride s Carpenterjem
in Arnotom tudi beli neznanec, ki nam je toliko do-
brega storil. Morebiti bi tudi on rad zapustil te ne-
gostoljubne kraje. — Ali bi ga vzeli seboj, gospod
kapitan?«

»To se razume samo po sebi!« je odgovoril in se
smehljajal. »Posebno še, če ima tako dražestno pri-
prošnjico!«

Tedaj je bila tudi Ine zelo zadovoljna.

Pa še nekdo se je oglasil, — gospod Filander.

»Kapitan«, je dejal, »če se prav spominjam, ste
pravili, da so vam uporniki povedali tudi o zakopanem
zakladu. Časa imamo dovolj. Ali bi ga ne šli iskati?«

»Pa res!« je vzkliknil stari gospod profesor. »Čisto
sem pozabil nanj! Gospod kapitan! Posodite nam pa
mož in enega upornikov, vaših ujetnikov! Zaklad je
moje zadnje upanje.«

»Z veseljem!« je dejal kapitan.

In še tisto uro so šli kopat zaklad.

V napetem zanimanju so stali krog jame, napeto
so sledile oči vsakemu udarcu motike. Celu kapitana se
je lotevala lahna razburjenost.

Z rastočo vnemo so kopali pomorščaki, dva od
upornih mornarjev sta pomagala. Globlje in globlje so
rili v zemljo —

Pa zaklada ni bilo —

Končno sta izjavila uporna mornarja, ki sta bila
poleg tudi pri zakopavanju, da globlje niti sami niso
kopali. Na prsti se je videlo, da govorita resnico. Zadel
so na svežo, trdo plast zemlje.

Motike in krampi so obstali, vsi so se spogledali.

Zaklad je izginil — Najhuje pobita sta bila upo-
rna mornarja.

Ugibali so to in ono. Da od upornikov nobeden ni
dvignil zaklada, to je bilo vsem jasno. Pobitost in ža-
lost obeh ujetnikov je bila odkritosrečna. Sicer pa no-
beden ni mogel zapustiti križarke neopažen. Tudi mošt-
vo bojne ladje ni prišlo v poštev.

»Le eno je mogoče«, je dejal končno Clayton.
»Črnici so ga ukradli! Zelo verjetno je, da so opazovali
uporne mornarje. Prišli so ponoči, izkopali zaboj ter ga
odnesli!«

Claytonova misel se je vsem zdela še najverjetnej-
ša. Profesor Porter je žalostno majal z glavo in molčal.
Le Ine je vedela, kaj pomeni izguba zanj — in zanj.

Kar je še ostalo dneva, so ga hoteli uporabiti za
selitev.

Clayton kot najbližji sorodnik in dedič svojega
strica Johna Claytona je odločil, da bodo vso koč iz-
praznili in vse stvari znesli na ladjo. Vzel jih bo, je
dejel, seboj domov za spomin.

Pa Ine je ugovarjala.